

עלי מרפא
שער הגליון
יין הנגרי
למעשה
בני היכלא

- אנא המתן
- החברה'מון מול התמים
- גולן!
- להיות יהודי מול עשיו
- נס שיש מניעות
- התורה הזמנית:
- סיטם רפ"ב א'
- פתיחה לתורה י"ב תניינא
- להחשיב את הטוב
- בין יעקב לעשיו
- תפקיד המחנך
- זהירות! ריבוי אור
- סיטם הלכות תפילה בציבור

דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עומק הפרשה
חנך לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

היית רוצה להיות תמים?

יש טוב בעולם. כדי לגעת בו, צריך להאמין בו בתמימות. התמימות היא המצע הטוב ביותר, שעליו תגדל החכמה, תנצנץ ההצלחה, ותיוולד העשירות.

הטוב והמתוק שלו. זה לא קורה, והם לא מבינים למה זה כל כך מר... אדוני! שכחת לקלף את הקליפה... בתוך העולם יש עומק, יש פנימיות, ויש נמצאת המתקנות. רק מי ששוצר רגע, ומקלף את הקליפה החיצונית המושכת, מגלה את הפרי המתוק שבפנים, ונהנה מכל רגע.

העולם מעריך אנשים חכמים, גאונים, חברה'מנים, ומצליחנים. נחמד שיש תמים אחד או שתיים בסביבה, אבל שזה לא יהיה אני...

החכמים והתמימים

ה'חכמים', הם בעלי תפיסה מהירה. צ"ק צ"ק הם קולטים את כל מה שיש לעולם להציע, וממהרים להסתער עליו. אין להם זמן, ובוודאי לא פניות נפשית, להתבונן פנימה. הם גם ציניים ולא מוכנים 'להתפתות' ולהאמין שיש משהו מעבר למה שהם רואים. ולכן, הם לא מצליחים ליהנות ממנו. כי מה לעשות, מבחוץ אי אפשר ליהנות.

התמימים לעומת זאת, כן מאמינים. אם אומרים להם שיש עומק ויש פנימיות, הם מאמינים. למרות שהם לא רואים, ולמרות שלפחות בשלב זה הם לא בהכרח מבינים. אבל הם לא ממהרים, ויש להם מספיק תמימות ופניות נפשית, כדי להמתין לפגוש את מה שיותר פנימה. ויום אחד זה קורה, הם נכנסים פנימה, ונהנים מכל מה שיש לעולם הזה באמת להציע.

יעקב התמים, עומד במטבח ומבשל. הוא לא סתם מבשל, הוא מבשל עדשים. כי עדשים יש בהם אמירה מהותית ופנימית; הם מסמלים אבלות שאין לה פה, הם מסמלים גלגל שחוזר בעולם. ולכן, שווה לעמוד ולהשתהות ולבשל אותם, כדי לקבל את האמירה הפנימית שלהם. עשיו נכנס לאותו מטבח; הוא לא רואה עדשים, ובוודאי לא שומע שום אמירה, אלא רק רואה צבע אדום, ומבקש להלעיט אותו בהם. הוא קיבל את מבוקשו, ומידית, אבל נאלץ לוותר על משהו מהותי יותר: הבכורה.

יש טוב בעולם. כדי לגעת בו, צריך להאמין בו. וכדי להאמין בו, צריך קורטוב או יותר של תמימות. התמימות היא המצע הטוב ביותר, שעליו תגדל החכמה, תנצנץ ההצלחה, ותיוולד העשירות.

(ע"פ ליקוטי מוהר"ן א')

מאד קל לחבב אנשים תמימים. נוח גם לעבוד אתם. הם ישרים, ואתה יכול לסמוך עליהם, ולפעמים גם לנצל אותם... לחבב כן, אבל לא בטוח להיות בעצמי כזה... כי תכל'ס, העולם מעריך אנשים חכמים, גאונים, חברה'מנים, ומצליחנים. והייתי מעדיף לראות את עצמי חלק מהרשימה הזאת. נחמד שיש תמים אחד או שתיים בסביבה, אבל שזה לא יהיה אני... העולם שיך לחכמים. הם אלו שיודעים, מבינים, עושים, מצליחים. לא התמימים. הם נאיביים ופשוטים, ולא באמת יכולים להצליח. האמנם!?

'קליפת' העולם

ליצחק אבינו נולדו שני בנים, האחד חברה'מון ומוצלח, איש יודע ציד, ושמו עשיו. והשני תם וישר, יושב אהלים, ושמו יעקב. והנה... בסוף הפרשה היוצרות מתהפכים; יעקב התם, יוצא עשיר ומוצלח, עם הבכורה והברכות בידי. עשיו לעומתו, נשאר דלפון וחסר כל, שצריך לבכות ולהתחנן לאביו 'הברכה אחת היא לך אבי'...

פלאי פלאים: היחיד שהתורה מעידה עליו בפירוש שהינו 'איש תם', הוא יעקב אבינו. ואותו יעקב, הוא זה שעשה את הפעולות הערמומית ביותר, כעדות אחיו עשיו: ויעקבני זה פעמיים. יש כאן אם כן הפתעה כפולה. ההפתעה הראשונה היא, שהמוצלח הוא דווקא התם, ואילו החכם יוצא נפסד ודפוק. והשנייה, שאותו תם מתנהג בערמומיות, שסותרת לכאורה את תמימותו.

מסתבר אם כן, שהתמימות היא אמנות ההצלחה. ולא, לא שאפשר להצליח 'למרות' התמימות, אלא אך ורק באמצעותה. סוד העניין נעוץ בפער בין החיצוניות והרדידות, לבין הפנימיות והעומק.

לפניכם שיעור קצר בעניין 'קליפות': כאשר אתה נכנס לחנות פירות וירקות, דע לך שאינך רואה את הפירות והירקות אלא את הקליפות שלהם. אתה רואה למשל תפוז כתום מבריק, ואתה מתלהב: איזה תפוז טרי ומתוק. שים לב! זו רק הקליפה... אם תאכל אותו כך, זה לא יהיה טעים ולא מתוק, אלא מר. אתה רואה אבטיח ירוק? אינך רואה את האבטיח אלא את קליפתו. אם תרצה ליהנות ממנו או מהתפוז, עליך לקלף את הקליפה, ואז לאכול את הפרי. אז הוא אכן יהיה מתוק וטעים לחך.

גם העולם מכוסה בקליפה. הוא נראה יפה, צבעוני, ססגוני ומושך. רוב בני אדם ממהרים לנגוס בו, ומדמים שהם עומדים לחוש את העסיסיות שלו, ואת הטעם

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

אתה רוצה עצה אמיתית? אתה חייב להמתין

יום ג' שמות תקצ"ח

והנה בשבת העבר דברנו מענין כמה צריכין לבקש את השם יתברך בכל יום שיתקננו בעצה טובה מלפניו. פי האדם הזה העולם צריך עצות עמוקות מאד בכל יום, באופן שיציל ממה שצריך להנצל. ולחטף בכל יום טוב אמתי ונצחי מה שישל.

ואם אין יודעין שום עצה צריכין להמתין ולחכות לישועתו יתברך שיהיה עליך עצה שלמה אמיתית ועל כל פנים צריכין לידע שצעות העולם הם שקר וכזב. פי נאחז בהם זהמת הנפש בחינת הנפש השיאני שעל זה התחיל דוד המלך עלי השלום סקר תהלים אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים. פי יש אנשים שהם פשוטים קצת ואף על פי כן עצתם הם בחינת עצת רשעים. מחמת שצעתם לא נודעו מזהמת עצת הפחש הצ"ל.

ועקר הקלקול של רוב העולם הוא מה שחוקטים עצתם במהרה שעל זה נאמר עצת נפתלים נמהרה. פי לעצה האמתית צריכין לחכות הרבה לזכות אליה כמו שצעת דוד עד אנה אשית עצות בנשתי וכו', וזהו מהרו שכתו מעשיו ולא חשו לעצתו פי בכל מה שעבר עליהם היו צריכין לחכות לעצתו יתברך.

וכלל דברנו היה שעקר תקון שלמות העצה הוא על ידי הסקר הקדוש בחינת וספר פתב איש ריבי וכו'. על פי צריכין לזהר מאד ללמד הסקר הקדוש הזה בכל יום, ולבקש ולחפש שם עצות טובות אמיתיות ועל ידי זה יזכה ללמד כל הספרים הקדושים המקדחים שהם ספר הפוסקים וכו'.

נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי קמא	ליקוטי ח"ה	מטנה בורה ח"ב	דף היומי קמא	ימי מוהר"ן
שבת	ה	כט.	קי	קעו.	טז	שמו
א	ו	כס:	קיא	קעז:	יז	שמו
ב	ז	ל.	קיב	קעה.	יח	שמו
ג	ח	לז.	קיג	קעה:	יט	שמו
ד	ט	לא.	קיד	קעט.	כ	שנ
ה	י	לב:	קטו	קעט:	כא	שנא
ו	יא	לד.	קטז	קפ.	כב	שנב

עיון

התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן י"ב

בטחון

להספור ממצוקת מוהרנ"ת ערב פסח ובטחוננו החזק שנדפס באבניו ברזל (שיחות מוהרנ"ת ז"ל סימן ס"ד) [וזה לשונו: פעם בשעת דחקו של מוהרנ"ת היה שהגיע יריד האחרון של ערב פסח ועוד לא היה לו צרכי פסח, ויבן בהשקמה יום זה עוד קדם התפלה התחילה זגתו דישלע עליה השלום להתאוון לפניו על זה, בהצעות טענותיה הנשמעות לו ומדאיבים את נפשו כל כך, עד שעל זה העיד בעצמו אחר כך לפני אנשי שלומו, ואמר: "אוי האט זיא מיט מיר אבגעלעבנט א פרוק פון מרה שחרה" (אוי, היא למדה אותי פרוק במרה שחרה). בכל זאת פשהגיע זמן התפלה חזק את עצמו בכל מיני התחזקות בכל עז ותעצומות באמונה ובטחון, ודבק את עצמו בהישם יתברך והתפלל תפלתו עד שאחר התפלה העיד רבי נחמן טולטשינער עליו שראה אותו בפנים צהבות ושמחים כמו שנתמלא חסונו. וכן ביום זה היה יומא דשקא בבוסלב שדרך אנשי ראריד סמוך לבוסלב היא לבוא לשמה על היריד, ובאו אליו שנים או שלשה אנשים מאנשי שלומו ונתנו לו סכום הגון ונתמלא חסונו בכל מכל כל והשעה שנתנו לו אמר רבי נחמן הנ"ל שלא ראה בפניו שום שנוי של שמחה יתרה, בשביל שעוד קדם שבאו היה מלא בבטחון חזק בהתמלאות החסרון כמנח בכיסו, ואף אנשים אלו זכו להיות השלוחים למצוה רבה זו. עד כאן לשונו]. יש לי כמה הוספות למה שנדפס באבניו ברזל:

מה שספר מורנו רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל מהתמרמרות מוהרנ"ת ז"ל אז על שהבעל דבר רוצה להחלישו במרה שחרה ועצבות ולהסיח דעתו מהקנות קדושת חג הפסח הקרב ובא, ויבן בקול גערה פנה לרבי נחמן טולטשינער שעמד אז על ידו, ואמר לו בזה הלשון: גזלן! אויך פסח וועט זיין מיטן אויבערשטינס הילף געבער וויא נעמט מען דעם פסח אליין (גזלן! על פסח יהיה בעזרתו יתברך, אבל איך לוקחין את הפסח בעצמו), עד כאן. ולומר שגער כלפי היצר הרע שרוצה לגזל ולהטף את מוחו וקדושתו בבלבלי מחסוריו של הוצאות הפסח, דיקא בזמן הבער שהוא עוסק בהכנותיו הקדושות לקראת החג שיכיל לקבל עצם קדושת אור הפסח בפרט בליל הסדר אשר יורדים אז אורות גבוהים ונשגבים פמוכא באריכות בלקוטי הלכות בשם הזרז וקנות האר"ז ז"ל. מתוך 'אוצר נחמני להרה"ח ר' נחמן בורשטיין זצ"ל

מלחמת יעקב ועשו (ליקו"מ סי' א')

יעקב נגד עשו: הלכה עשו שונא ליעקב, בפרשה זו פרשת תולדות, מתחיל הביור הגדול בין יעקב לעשו, בין יהודי לגוי. שורש המלחמה הוא איך להסתכל על הבריה. כי יעקב הוא איש חכם המסתכל בפנימיות של הבריה, לעומתו עשו הוא 'כסיל' שאינו חפץ בשכל ותבונה, אלא הולך אחר התגלות ליבו והרגשיו, ועל כן שקוע בתאוותיו (ליקו"מ סי' א').

המלחמה על החן: יעקב מסתכל בפנימיות של מצווה, והוא רואה את החן שיש למעלה מכל יהודי המקיים רצון ה', לעומתו עשו הוא איש חיצוני, הנמשך אחר החן השיקרי של העולם (שם).

יעקב - ילד מסכן וחכם: עשו מוכן לעשות מצוות, אבל מחפש להרגיש תיכף ומיד הרגשה של קדושה, אם אינו מרגיש הוא בורח, אינו מוכן לחכות ולהמתין, מוכרח שהכל יהיה מוכן 'ועשוי' מיד. לעומתו יעקב מבין שהקדושה בתחילתה כמו 'לד מסכן', אך 'חכם' לדעת שלוקח זמן עד שההרגשה הפנימית גודלת והאמת תגלה, בינתיים עושים רצון ה' מתוך קבלת עול מלכות שמיים פשוטה (שם).

הסתכלות על אדם: כל אדם הוא גוף ונשמה. כשעשו מסתכל על אדם הוא מסתכל על החיצוניות של האדם, או על גופו, או אפילו במידות ותכונות נפשו, אך יעקב מסתכל על הנשמה האלוהית הבוררת בתוך האדם

הישראלי. עשו איבד השכל בשעת האכילה: גם בכל מאכל יש את גוף המאכל, ויש את נשמת המאכל, שהם הניצוצות האלוקיים המחיים את המאכל. עשו איבד בכורתו רק בגלל שראה את חיצוניות צבע המאכל עד שאמר 'אדום האדום הזה', ולא רצה להאמין בפנימיות המאכל שיש בו ניצוצות אלוקיים שכל אחד צריך לבררו על ידי קדושת אכילתו וברכותיו, (ליקו"מ פקדון ד').

עשו אינו מאמין בחן של יהודי למעלה: עשו מבין שאי אפשר למשוך את לב האדם אל החן השיקרי והמאוס של העולם, אם לא שמתחילה יתלבש במצוות ויוכיח לאדם מתוך התורה, שאין לו שום חן למעלה, מחמת שהוא מלא חטאים ורחוק מה' וכו'. אך יעקב מסתכל בפנימיות הבריה והוא מבין שבוודאי יש לכל יהודי חן גדול למעלה אף אם התרחק מאוד (שם).

עשו מתלבש במצוות: עשו מתלבש במצוות [אין מעשירים המלח וכו'], ובכח התורה הוא מראה ליעקב שמי שמתעסק בעסקי חולין הוא אינו עובד ה' ואין לו חן בעיני ה', וכך בא להרחיק את יעקב. אך יעקב יודע להתלבש בבגדי עשו - ידיים ידי עשו, המתעסק בעסקי חול, ולהשאר ב'קול קול יעקב' לשמור פנימיות מחשבתו מקושר אל הדביקות בה'.

ניצור לשון הרע הלכות לשון הרע

איך להנצל משמיעת לשון הרע:

א. כשרואה שהמדבר מתחיל לדבר לשה"ר: 'שמעתם מה שקרה אתמול עם פלוני?' יש לשאול אותו בפשטות 'בשביל מה אני צריך לדעת מזה?' ולהסביר לו שיש אופן שמוותר אם מספר בשביל אחד מהתועלות הנ"ל לפי התנאים המותרים. השאלה הזו נותנת זמן לשומע להתחזק ולהתגבר על סקרנותו לדעת מה נעשה עם פלוני, וכן מועיל למדבר לחשוב אולי אין צורך לספר מה שרצה לספר.

ב. אם רואה שאין כוונת המדבר לתועלת, יש להוכיחו בנחת ובלשון רכה ודרך כבוד, שרק הוא מפסיד מזה הוא מדבר לשה"ר כי זכויותיו עוברות לאותו אדם שמדבר עליו. וכשם שאינו רוצה שאחרים יגלו חסרונותיו, לא יגלה הוא חסרונות אחרים. ואם התוכחה תגרה אותו לדבר יותר, אל יוכיחו. קיצור הל' לשה"ר פ"ו סעיף ה)

וגם שמעתי מרחוק שאתם סוברים שאין אני דן אתכם לכה זכות חס ושכום, היכול מעלתו להאמין בזה!?
נתיב צדיק לך נתיב ברי, קפו

הליכות

שיחות ומנהגים

מזווה - מלמד

"כפמה זמן שאתה נותן ומשפיר את עצמך בעבירה מלאכת המלפודות, תעסק בתפלה לבקש פירוש על פרנסה, ומסתימא תבייש בזה שאתה מבקש רק על פרנסה, ואזי תתפלל כבר גם על עבודת ה'. ותראה שתצליח ותגמול יפה יותר מאשר אם היית נעשה למלמד".

בעיר ברוסלב דר' יהודי אחד, שהיה מקרב מעט למוהרנ"ת. והנה מסתרו היה בעסקים כנגד חק הממשלה. ומוהרנ"ת הזהירו בכל פעם לבלי לעסק בעסקים פאלו שהם נגד דין המלכות, אולם הוא לא עמד בנסיון זה, פי התעשר בדרך זה בקלות. ולא עברו ימים מועטים והתסרהו והושיבהו למשפט, ופקסו דינו למאסר. ואשפא מוהרנ"ת לבקרו בכלא, ותנה לפניו צרות, אמר והודה למוהרנ"ת: "מתחרט אני קעת על זה שלא שמעתי אז לקולכם, וכפמה צודקים היו דבריכם לבלי לעסק באלו המסחרים". אמר לו מוהרנ"ת בצחיות: "איך מתחרט על זה שעסקת בדרךים אלו, אלא מתחרט אתה על שלא הצלחת להערים על השלטונות יותר, ולא היית נתפס. ועד שלא תבין לגער בעצמך ולומר לעצמך צניב, יצו איך נקרא מתחרט".

פעם בקשבו מוהרנ"ת מסופר אחד שיבדק לו את מזוהות ביתו, בא הסופר לביתו ולקח את מזוהות הבית לבדוקו, בעת שהיה מוהרנ"ת בבית הנפנס. כשחזר מוהרנ"ת לביתו וראה שהזוהה אינה קביעה פתח הבית, טאל: "היכן המזוהה?" ענו לו בני ביתו, שהסופר לקח לבדוקה עם שאר מזוהות הבית. ולא נכנס מוהרנ"ת לבית, אלא שלח לקרא לסופר, וכשהגיע אמר לו מוהרנ"ת: "תרי לקחת לי את ביתי, וכי כך בודקים מזוהות?!" היה לה לבדק אחד אחד במקומו ולקבועם בהזרה איתו מעמד".

על מה שאמר רבנו, שטוב להיות סוחר מלהתפרנס ממלפודות וכו', פנבאר בתי מוהרנ"ת. אמר מוהרנ"ת: "דער רבי האט ניט געהאלטן פון קיין מלמד, אך איידער א סוחר און התבודדות איז שוין בעסער א מלמד" - "יבני לא הוזיק מלהיות מלמד, אך במקום להיות סוחר בלא תהגות ההתבודדות כבר טוב יותר להיות מלמד".

שאל פעם אחד מאנשי את מוהרנ"ת אם טוב הדבר שיהיה מלמד תנוקות מחמת שאין לו פרנסה. ענה לו מוהרנ"ת:

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה רפ"ב - מאמר סיכום [א]

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[א] צריך לדון כל אחד לכף זכות, ואפילו רשע גמור צריך לחפש בו איזה מעט טוב ולדונו לכף זכות, ואמנם כשרואים רשע עושה עבירה, אסור להצדיק אותו, וצריך לדעת שזה עבירה וזה חמור מאוד, ובשום אופן לא לתת לזה שום מקום ושום זכות על עצם המעשה, כי מי שהוא רשע צריך להתרחק ממנו מאוד (כפי פרטי ההלכות שיש בזה). אבל אחרי שידוע שדבר פלוני הוא רע, ושאדם פלוני צריך להתרחק ממנו, צריך לדון את "האדם", ולהעמידו במקום של זכות, ע"י שמתבונן ומוצא בו איזה נקודה טובה שעשה, ומתבונן באמת האמיתית שהנקודה טובה היא מהותו האמיתית, ועי"ז יש עליו השראת השכינה.

[ב] וכך על האדם להסתכל על עוד אדם ועוד אדם, ועי"ז בונה ממש משכן לשכינה, כי המחשבה הזו פועלת פעולה ממש להוציא את האדם מ"מקום" הסטרא אחרא, אל "מקום" הקדושה, ועי"ז יש עליו השראת השכינה, וכך צריך האדם תמיד בכל פעם שרואה אדם מישראל, אחרי שדן ורואה אם יש דברים שצריך להזהר ממנו, אחר כך צריך לחפש ולמצוא בו נקודות טובות, ולהסתכל ולהתבונן בנקודות אלו, ולידע ולהאמין שזה מהותו ועי"ז יש עליו השראת השכינה, וכך עושה האדם משכן לשכינה, כי ע"י מחשבה כזו האדם מברר את הנפשות ועושה בזה מקום להשראת השכינה, [ובאמת עיקר מי שעושה את המשכן הזה הוא הצדיק המופלג כמבואר בסוף המאמר, אבל מוכרח לזה אתערוחא דלתתא ולכן כל אחד שעוסק בזה פועל בזה תיקונים נפלאים ונוראים].

[ג] ואף שבאמת עיקר עבודת האדם הוא עם עצמו, לדון את עצמו לכף זכות כדי לבוא עי"ז לשמחה, שרק עי"ז אפשר להתפלל ולעבוד את ה', אבל עיקר הדרך לבוא לזה, לזכות לדון את עצמו לכף זכות, הוא דייקא עי"ז שדן את אחרים לכף זכות, שע"י האדם מתרגל להחשיב את כח המחשבה שבו, על ידי שידוע ומאמין שבכל פעם שמסתכל על הנקודות טובות ודן לכף זכות, הוא מעלהו לכף זכות באמת, וממשיך עליו השראת השכינה, ואז יוכל האדם אחר כך לעשות זאת גם כלפי עצמו, אבל קודם לזה מאוד קשה להאדם להאמין שהמחשבה שלו באמת פועלת, וממילא קשה לו להסתכל על עצמו בכף זכות, כי נדמה לו שזה רק איזה דמיון, וקשה לו לתפוס שמדובר בעניין אמיתי שממש פועל ומשנה את האדם, כי מחמת שהעצבות באה מהקליפות והסטרא אחרא, על כן הם עצמם נותנים את ההרגשה הזו לאדם שיהיה לו מאוד קשה להאמין בפעולת המחשבה הקטנה הזו, ולכן יותר קל לאדם להתחיל מלדון אחרים לכף זכות, שאז אינו תחת הקליפות והסטרא אחרא שמקשים עליו ביותר עניין זה, ואחרי שמתרגל לזה, נכנס בו כח של אמונה בכח המחשבה, ואז מתחיל להבין שזה דרך אמיתית ממש שע"י יכול לצאת מהעצבות ולהיות בשמחה, ולהוציא את נפשו מתוך הקליפות.

[ד] ובאמת עניין זה של הסתכלות על הטוב שבכל אחד ואחד וגם בטוב של עצמו אינו רק עניין בעלמא של הסתכלות על הטוב, אלא יש בזה תיקון ועבודה בפני עצמה, לברר את נקודת הטוב מתוך הרע שחופה עליה ומסתירה, כי באמת עיקר עבודת האדם בעולם הזה הוא "לברר בירורים", כי בריאת העולם הוא דייקא באופן שכל דבר בעולם מעורב טוב ורע, ועבודת האדם הוא להפריד את חלק הרע מחלק הטוב, ולדבק את עצמו בחלק הטוב שע"י עולה הטוב לשרשו ותיקונו, וכך הוא בכל דבר שבעולם, הן באכילה ושתייה, והן במשא ומתן, ובכל דבר שבעולם, וכך הוא גם בנשמות ישראל, שצריך לברר כל נשמה ונשמה, לברר את נקודת הטוב שבה מתוך הרע החופה עליה, ועי"ז מסתלק הרע והטוב עולה ונעשה מקום להשראת השכינה.

הקושי - סימן לחיים

ג'יוואלד! באו חיילים רסיים ורוצים חמישים אלף רובל, אחרת יהרגו את שני היהודים שתפסו, הם מחכים במרכז העיר, ואמרו שאם לא נביא את הכסף עד הלילה יהרגו את היהודים.

"לבש הרב את מעילו, הלך לאיש עשיר וסיפר לו את הסיפור. 'כמה עלי לתת?' שאל העשיר, אמר לו הרב 'תן עשרת אלפים רובל'. 'מצוה כזו גדולה רק עשר?! אני נתון עשרים', אמר העשיר, ונתן. הלך הרב לעשיר אחר וגם הוא שאל 'כמה אתן?' אמר לו הרב 'חמש', והלה: 'רק חמש?! אני נתון עשר'. בקיצור, עד מהרה כל הכסף נאסף.

"לפתע, הסתובב הרב אל ראש הקהל ואמר לו 'קח את כל הכסף והחזר לעשירים'. התפלא ראש הקהל, 'ומה יהיה עם היהודים התפוסים?' ענה לו הרב 'בשעה שצריך להביא את הכסף לחיילים תלך לשיבה, קח אתך עשרה בחורים חזקים שיעשו עצמם כאילו הביאו את הכסף, וילחמו אתם וישחררו את היהודים'. ראש הקהל נדהם. הרי הצבא הרוסי יבוא לכאן ויעשה פוגרום ביהודים. אמר לו הרב 'תמיד שמעתם בקולי ולא טעית, גם עכשיו עשו מה שאמרתי'.

"בשעה היעודה, יצאו עשרה בחורים חזקים, הלכו והיכו את החיילים מכות נמרצות. החיילים החלו לצעוק 'הכל בגללכם היהודים! אתם תמיד מקלקלים הכל! הלכנו בדרך ופגשנו שני יהודים שהציעו לעשות אתנו 'עסקה' ולהתחלק בכסף...'. עד מהרה גרשו אותם מהיעודה.

"ראשי הקהילה אמרו בהשתוממות לרב 'שאתה צדיק ידענו, אבל שיש לך רוח הקודש לא ידענו!'. ענה להם הרב 'אינני בעל רוח הקודש, אבל יש לי קבלה מרבותי, שכל דבר מצוה בא בקושי, וכשהיהודים נתנו כסף יותר ממה שביקשתי, והכל הלך בקלות כה רבה, ידעתי שזו לא מצוה'. "למעשה, זוהי התשובה לשאלתך' הפטיר ר' יעקב, 'אם לחיים יש קושי - סימן שאני חי, וזה בעל ערך, כלומר יש בשביל מה לסבול ועל מה להילחם. ואם לא, בשביל מה לחיות? וזו הסיבה שאינני מפחד, וכל היתר נשאר להקב"ה".

(מקור: 'אומן - כך נפרצה הדרך')

שנת תשכ"ה. אגרוף הברזל הסובייטי עדיין אינו מרפה מאחיזתו הלופתת, אך בלבם של חסידים ברסלב, ששרדו את השנים הקשות ברוסיה, בוערת אש האמונה הטהורה. מדי שנה לקראת ראש השנה, עוזבים הם את ביתם הנמצא אי שם במרחבי רוסיה, אוקראינה, אוזבקיסטאן וגרוזיה, עושים את דרכם לאומן ושם מתקבצים בחשאי לתפילות וסעודות החג.

והעיקר לא לפחד כלל החסיד ר' יעקב גלנט

בחודש אלול באותה שנה מצליח גדליה פליער, בחור ישיבה אמריקאי, לחזור זו בפעם הרביעית לברית המועצות וליצור קשר עם החסיד ר' מיכל דורפמן, כשמשאלתו היא אחת: להגיע לציון הקדוש באומן ולהשתתף בקיבוץ בראש השנה. ואכן, הוא זכה באותה נסיעה, להגיע אל הציון ואף להשתתף בקיבוץ המחתרתי המצומצם. באומן פגש חסידים חדורי מסירות-נפש עד בלי גבול, ביניהם היו ר' נפתלי צבי דובינסקי ובנו יענקל', והם ידעו מיהו. בערב החג פנה יענקל', שהיה צעיר, לאורח האמריקאי ואמר לו שהוא רוצה להכיר אותו, לכן יצא עמו לסיבוב בעיר. כשגדליה אמר לו כי הוא מפחד, השיבו שאין ממה לפחד. במהלך הטיול המשותף הוא קנה דברי מאכל לחג, וסיפר קצת על עצמו. התברר כי הוא גר בטשקנט שבאוזבקיסטאן ומפעיל מקוה כשר בביתו, היחיד בכל האזור. הכניסה למקוה היא דרך ארון, מתחת לבגדים. הוא היה נראה כאמין ולא פחדן. לשאלת ה'תייר' האמריקאי מדוע אינו פוחד משום דבר, ענה לו בסיפור:

"בעיירה קטנה היה רב שלמד יום וילילה. יום אחד בא ראש הקהל, דפק על דלת הרב ואמר:

לחידודא

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:

ניצד יונל אדם לגרש מקרבו את הרוח שטות 'במהירות גדול'... ועלייך שנתקשר להצדיק האמת, הינו שישאבה את הצדיק אהבת נפש, עלייך זה מגרש במהירות גדול את הרוח שטות מקרבו: ליקוטי עצות, צדיק, עוז

הזוכה: ישעיה רייך, קריית גת זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

תחומין 1

לכבוד מערכת עלה לתרופה שלום רב. אשירנו שאנו זוכים להיכנס לתורה כה מופלאה תורה שמלמדת אותנו להפוך את הירידות הכי גדולות לתכלית העלייה.

בדור שלנו עקבתא דמשיחא אנו רואים איך כולם חייבים את העצות האלו של רבינו. ורק על ידם יש תקוה לכל עם ישראל, על אף כל הריחוק העצום ששורר היום.

כי כ' שמישיח בא או בדור שכולו זכאי או בדור שכולו חייב, הש"ת יעזור שלא כולם יצטרכו ליפול ולהיות חייבים.

לכן קשה לצייר היאך יכול להיות דור שכולו זכאי, אך ע"פ תורה י"ב "איה" זה קל מאוד, וקרב אליו ממש.

כי רבינו אומר כן: אֵיךְ אֵיךְ נִשְׁאָרְךָ, חַס וְשָׁלוֹם, לְבַחֲנֵי מִקְוֵמוֹת אֵלַי, דְּהֵינּוּ לְבַחֲנֵי מִקְוֵמוֹת הַמִּטְעָנִים, וְנִפְלֵל לְסִפְקוֹת הַיְהוּדִים וְיִבְלָגוּלִים גְּדוֹלִים.

וְאֵיךְ מִתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצוּמוֹ, וְהוֹאֵה שְׂרָחוֹק מְאֹד מִכְבוֹדוֹ וְיִתְבָּרַךְ, וְשׂוֹאֵל וְיִבְקֶשׁ אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, מֵאַחַר שְׂרָוֵהָ בְּעֲצוּמוֹ שְׂרָחוֹק מִכְבוֹדוֹ וְיִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שֶׁנִּפְלֵל לְמִקְוֵמוֹת אֵלַי, וְיִתְבָּרַךְ אֵלַי.

וְהָיָה זֶה עֵקֶר תְּקוּנָה וְעֲלִיָּה, בְּבַחֲנֵי הַיְיָהוּהוּ תְּכִלִּית הַעֲלִיָּה, הַמְּבִאֵה בְּסִפְרֵי... בְּשִׁבְעֵי אֵיךְ מִקְוֵמוֹת כְּבוֹדוֹ, בְּזֶה בְּעֲצוּמוֹ הוּא חוֹזֵר וְעוֹלָה אֵל תְּכִלִּית הַעֲלִיָּה, שֶׁהוּא

בְּחִינַת אֵיךְ, שֶׁמִּגְדֵּל הַתְּתָרְתּוֹ וְהַעֲלָמוֹ הוּא מְחִיב מִקְוֵמוֹת הַלָּלוּ.

וְעַל־שֵׁי, עַל־יְדֵי שֶׁהוּא נִפְל לְשֵׁם, וְאֵיךְ מִבְּקֶשׁ אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. וְכֵּן הוֹזֵר וְיִתְבָּרַךְ עֲצוּמוֹ לְשֵׁם, וְיִתְבָּרַךְ אֵת נְפִילָתוֹ, וְעוֹלָה בְּתְּכִלִּית הַעֲלִיָּה, ע"כ.

נמצא שהאדם יכול ברגע אחד לעבור מהדיטה התחנותה אל תכלית העליה, ולהמשיך לעלות במדרגות הקדושה ולהיות זכאי ממש.

תנאי לזה הוא שאלת ה"איה", פשוט לשאול היכן אני בעולם, ואיך נתרקתי מבורא, ומה התכלית שלי, ולמה נסתרתי ממני אבי.

בתקופה בה אנו עומדים, רואים את כולם צועקים את צעקת ה"איה", איה המושיע [איה משענת הקנה הרצון שסמכנו עליה, איה כוחות הטבע וכ' וכו'].

מי שקצת שכל בקודקודו ומבין שלא יקבל תשובות מאף אחד... אזי מפנה את כח ה"איה" והחיפוש והבקשה שלו, לקב"ה ושואל "איה מקום כבודי", ובוה עולה ברגע אחד לתכלית העליה.

היו בתקופה זו סיפורים מפעמיים על יהודים רחוקים מאוד שברגע האחרון לחייהם, שאלו מה צריך לומר לפני הפטירה והבינו געגוע לחיבור עם נצח, היש לנו "איה", גדול מזה?.

ככה פוטר רבינו את כל העולם מן הדיון...

אך צריך לדעת שיש דבר אחד המפסיד את ה"איה", והוא, אלו החוקרים והולכים בחכמות הטבע, שבוה רבינו מתחיל את המאמר.

כי אלו החוקרים, חטאם הוא שהם תמיד בעיני שכל וטבע, ואין להם שום חיבור לשאלה הפשוטה, למה באו כאן לעולם, ומה תכליתם כאן.

לכן קשה שישאלו את שאלת ה"איה", כי הם מנותקים מלהבין פשוט לשאול היכן אני בעולם, ואיך נתרקתי מבורא, ומה התכלית שלי, ולמה נסתרתי ממני אבי.

בתקופה בה אנו עומדים, רואים את כולם צועקים את צעקת ה"איה", איה המושיע [איה משענת הקנה הרצון שסמכנו עליה, איה כוחות הטבע וכ' וכו'].

מי שקצת שכל בקודקודו ומבין שלא יקבל תשובות מאף אחד... אזי מפנה את כח ה"איה" והחיפוש והבקשה שלו, לקב"ה ושואל "איה מקום כבודי", ובוה עולה ברגע אחד לתכלית העליה.

היו בתקופה זו סיפורים מפעמיים על יהודים רחוקים מאוד שברגע האחרון לחייהם, שאלו מה צריך לומר לפני הפטירה והבינו געגוע לחיבור עם נצח, היש לנו "איה", גדול מזה?.

ככה פוטר רבינו את כל העולם מן הדיון...

מדרכי שמעון היימוביץ צפת

ה] וצריך לידע ולהאמין שבכל פעם שמסתכל באופן כזה על אדם מישראל, שמתבונן בטוב שבו ודנו לכף זכות שזהו מהותו וכנ"ל, בכל פעם שמתבונן בזה הוא מעלה באמת את חבירו מכף חובה לכף זכות, שע"ז הטוב שבו מתחדש ומתעורר ומאיר בו.

[ו] וכל זה הוא גם אצל האדם עצמו, שמה שצריך לדון את עצמו לכף זכות, אין הכוונה ח"ו להצדיק את הדברים הרעים שעשה, אלא אדרבא ההתחלה היא "לדון" את עצמו, ולדעת שהרע הוא רע ואסור להמשיך כך [ובזמן הראוי לכך ישבר לבו וישפוך שיחתו לפני השי"ת שיזכה לצאת מהרע לגמרי]. אבל אחרי שידוע שהרע הוא רע ואינו מצדיקו ח"ו, עליו להפריד את הרע מהטוב, ולהתבונן שאמנם יש בי הרבה רע, אבל מאידך הרי בוודאי יש בי גם טוב, כי איך אפשר שלא עשיתי איזה מצוה או דבר טוב מימי, וכך ימשיך ויתבונן לראות את נקודת הטוב מתוך כל הפסולת שמקיפו, וכך ימשיך ויתבונן בעוד נקודה ועוד נקודה, עד שיוכל לבוא ע"ז לשמחה ולהתפלל ולדבר לפני ה', וע"ז הוא עולה באמת מכף חובה לכף זכות.

[ז] ובאמת עיקר מי שמתבונן בטוב שבו, הוא הצדיק המופלג שעוסק בבניין המשכן דקדושה מכל הנקודות טובות שיש בכל אחד ואחד מישראל, והוא מקיים בכל עת "והתבוננת" על מקומו ואיננו, כי הוא מתבונן היטב היטב בכל נקודה ונקודה טובה שיש בכל אחד ואחד מישראל.

ועל כן כשהאדם מתבונן ומחפש את הנקודה טובה שבו, עליו לידע שהצדיק המופלג "מתבונן" היטב היטב בכל עת בנקודה טובה הזו, וממילא יתעורר מזה להבין כמה הנקודה הזו היא באמת טוב אמיתי שמאיר עד אין סוף, ומזה נבנה המשכן.

וכשם שהוא בנקודות טובות שבו, כך הוא גם בנקודות טובות שאצל אחרים, שהצדיק המופלג שהוא הש"ץ ההגון והאמיתי, עוסק בכל עת להתבונן היטב היטב בכל נקודה ונקודה שיש בכל אחד ואחד מישראל, אלא שנצרך לזה אתערותא דלתתא שאנו גם כן נעסוק בזה, ונשתדל לחפש ולהתבונן בנקודות טובות שלנו ושל אחרים, אבל כשידע האדם ויתבונן בכך שהצדיק מקיים בנו "והתבוננת" על מקומו ואיננו, ע"ז יבין כמה באמת עצומה מעלת הנקודה טובה הזו, ואיך שראוי להתבונן בה בכל עת, הן בנקודות טובות שלו והן בשל אחרים.

[ח] שורש השמחה הוא הנקודות טובות, ולכן כל זמן שלא יעסוק האדם בבירור הטוב הזה לא יוכל לשמוח גם ע"י שאר העצות, כי כל זמן שהטוב הזה מכוסה ואין אצלו גילוי של טוב שע"ז יש עליו השראת השכינה, האדם נמצא ב"מקום" של הסתרה, ע"י הקליפות והסטרא אחרא שכל עניינם הוא להכניס את האדם לעצבות ומרה שחורה, וכל זמן שלא יצא האדם מהמקום הזה אל ה"מקום" של השראת השכינה והטוב האמיתי שבו, לא יוכל להצליח לשמח את עצמו גם ע"י מילתא דשטותא ושאר העצות, ולכן מוכרח האדם לעסוק בכל עת בבירור הטוב הזה, לברר את הנקודות טובות שיש בו ולשמוח בהם באמת, שע"ז הוא עולה אל מקום אחר, בבחינת והתבוננת על "מקומו" ואיננו, וכשיוצא ממקום הסטרא אחרא אל מקום השראת השכינה, אז כבר יוכל להיות בשמחה גם ע"י שאר העצות.

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | לקר"ת סי' י"ב

ה'חכמות' מונע לחפש אחר כבוד ה'

[א] תורה זו "איה מקום כבודו" היא אחד מיסודי עצות רבינו הק' - חיפוש אחר כבוד ה' בכל מקום ואפ' במקומות המטונפים ביותר כי השי"ת נמצא בכל מקום.

[ב] מובא בליקוטי הלכות ה' עירובי תחומין ו' שאף על פי שיש בדברי רבינו ז"ל כמה וכמה עצות ודרכים איך להתחזק, אבל עיקר ההתחזקות הוא על ידי ב' דרכים שגילה רבינו ז"ל. א. עצה הנוראה של רבינו הק' - "אזמרה" מה שצריך כל אדם לדון עצמו לכף זכות ולמצוא בו איזה נקודה טובה. ב. עצה זו של 'איה' מה שצריך תמיד לחפש ה' מכל מקום כי בוודאי הוא נמצא. וב' עצות עיקריות אלו הם התחום והגבול אשר על ידם יישאר האדם תמיד בקדושה, והם בבחינת ב' אלפים אמה של תחום שבת, כי שני עצות אלו מתחילים באות אל"ף, וגם אל"ף הוא לשון לימוד, והיינו שעל ידי שני לימודים אלו של אלפי"ם נשאר האדם בתחום הקדושה, עיי"ש באריכות הדברים.

[ג] הנה זה כלל בתורת רביז"ל אשר בפתח המאמר מגלה העיקר והשורש מה שמתגלה בהמשך, ואם כן צריך לעיין במה שפותח מעניין הזהירות שלא לילך אחר החכמות, והרי עיקר העצה המתגלה במאמר זה הוא שצריך לחפש תמיד כבוד ה' מכל מקום, ומה עניין זה למה שצריך להשליך שכלו וחכמותו. אך בזה מגלה רביז"ל שכל עיקר התחלת החיפוש אחר כבוד ה' מתחיל רק כשאדם נזהר מלילך אחר שכלו ומחשבתו והרגשיו, כי זה כלל גדול שהשכל והלב מטעים מאוד את האדם שלא יוכל לחשוב ולהרגיש קרוב לה' ושהשי"ת משיגה עליו ואוהב אותו מאוד ורוצה במעשיו הטובים, ולכן אינו יכול להתחדש תמיד בעבודת ה'.

[ד] פשע מכניס כפירה באדם, כמובא בספר המידות, ועל כן ירדות האדם מסבבים ומעקמים המוח והלב שיימשך אחר הרגשות של הסתרות וחלל הפנוי כאילו אין ה' עימו במקומו. ועל כן מובן שעיקר החיפוש הוא דייקא כשאדם מתחזק לסלק הרגשיו ושכלו ומתאמץ להאמין שבוודאי שטועה במה שמרגיש, שהרי ה' בוודאי נמצא כאן.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים. לקבלת השיעורים המוקלטים על לקר"ת סי' י"ב יש לפנות: yotamatar@outlook.co.il

להחשיב כל נקודה טובה

אחת העצות שגילה רבינו היא עצת 'נקודות טובות', להחשיב ולהגדיל כל מצוה שעושה לכבוד השי"ת, לחשוב כמה השי"ת מקבל ממנו נחת רוח.

ואכן, כלל זה צריך לדעת כל יהודי. כי הלא יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, וכדי להצליח להתגבר על פיתויי היצר על היהודי להכיר בחשיבות כל עשייה דקדושה שהוא עושה, ובכך שיש להשי"ת נחת רוח מרובה ועצומה מכל 'סור מרע' שהוא זוכה לקיים!

אנו חיים כיום בדור קשה, שניסיונותיו קשים ומרים, והעולם הזה הינו עולם השקר; מצד אחד יודעים מבורא העולם, ומצד שני נכשלים בהרבה עשיות שאינן כראוי. והעצה להתמודד ולהתעודד היא: החשבת הנקודה הטובה! רק כך אפשר להצליח ביהדותנו גם בדורנו, להחשיב כל התגברות וכל עשייה טובה, כל תפילה, כל הנחת תפילין וכו', מהכל יש להשי"ת הרבה נחת רוח מעמנו. וכשזוכרים להחשיב כל זה, אפשר להצליח בס"ד.

ואת כל זאת חזה רבינו הקדוש זי"ע ברוח קדשו והזהירנו להחשיב כל מצוה וכל הימנעות מעבירה שהאדם זכה לעשות, וזאת היא הדרך להתרומם ולהתקרב אל השי"ת, והחיזוק של רבינו בתורה רפ"ב

עומק הפרשה

חכמתו הפשוטה של יעקב

וַיֹּאמֶר הַכִּי קְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעַמִּים אֶת בְּרִיתִי לָקַח וְהָיָה עִתָּהּ לָקַח בְּרִיתִי. 'אות קרא שמיה יעקב וחכמי דנן תרתין זמנין' (תרגום).

שני סיבות נאמרו בשמו של יעקב אבינו, הראשון בשעת לידתו שנקרא יעקב על שם שידו אחזה בעקב עשוי, והשניה בשעת נטילת הברכות - אז צעק עשוי שעל כן נקרא יעקב על שם נטילת הברכות בערמה. עומק העניין בדרך עבודה מתבאר בליקוטי הלכות (הל' פקדון ד יט) שכשנולדו יעקב ועשוי הייתה לעשוי אחיזה חזקה בשכל זה, ומשם היה יונק את חלקו הגשמי, ואכן עיקר הבכורה היתה בידי ואחיות יעקב הייתה בעקבו בלבד [וכמוא בכתבי האריז"ל (שער הגלגלים כט) שקדם המכירה היה עשוי אחוז בספירת החכמה ויעקב בספירת התפארת שלטה ממנה], ועל כן גם כשהלך עשוי אחר תאוותיו הגשמיות ינק מפנימיות כל הבריאה ח"ו, אך לאחר שיעקב קנה ממנו את הבכורה קנה ממנו את כל האחיזה בקדושת השכל, ומאותה העת כשהיה אוכל איזה מאכל וכדו' לא היתה לעשוי יניקה מפנימיות וחיות האלוקית שבו אלא מחיצוניותו בלבד, כשהגיעה עת חלוקת הברכות הגשמיות, מטל השמים ומשמני הארץ, ביקש יצחק ליתנם לעשוי מאחר שסבר שהוא מקושר יותר לפנימיות הבריאה, אך מאחר שבאמת יעקב היה אחוז בפנימיות כל השפע היורד לעולם לכן

לקחם לגמרי, ועל כן צעק עשוי צעקה גדולה, כי לא די שלקח יעקב את פנימיות העולמות עתה הוא רואה שקיבל עמה גם את חיצוניותו.

וביאור העניין למעשה, כל אחד יודע שעיקר תכלית האדם היא לעסוק בעולמו הרוחני, בתורה בתפילה ובמעשים טובים, הם התכלית הנצחית וכל שאר העולם הכל הבליים, אבל למעשה בחלק גדול מהיום טרוד האדם בענייני גשמיות, בבית, בפרנסה, באכילה וכדו', אמנם הוא מאמין שגם זה דבר חשוב ורצון השי"ת, אבל למעשה כשעוסק בהם אין מחשבתו מקושרת בהשי"ת.

דרכו של עשוי היא ללכת אחר חיצוניות הדבר, וכשרואה שלפניו דבר שאינו קשור ישירות להשי"ת אינו מחפש קשר זה כלל, די לו שמאכל זה תאוה לעיניו, די לו שעסק זה עתיד להצמיח רווחים נאים ומיד שוקע בו ראשו ורובו.

אבל כבני בניו של יעקב אבינו, היהודי מסתכל בפנימיות הדבר, גם כשמונה לפניו מאכל ערב או עסק מניב, הוא ניגש אליו באמונה שכעת הוא מתקן את העולם במלכותו ש-ד, מאכל זה נשלח אליו משמים כדי שיעלה את הניצוצות הק' הטמונים בו, כשאוכל בדרך זו אז אכילתו היא אחרת לגמרי, עסקי אחרים לגמרי, במחשבה קלה הם מתקדשים בקדושת ישראל עם קדוש.

מרבין תורה

מרבין תורה הוא תואר למי שמפין תורה בעם ישראל. אך שורש תיבת 'מרבין' הוא מלשון רביצה והשכבה. וכלשון הנביא (ישעיה נד - יא): 'הנה אנכי מרבין בך אבניך', כלומר שיושיב וירבין את האבנים של הרצפה באבני פוך.

ואפשר לבאר זאת בכמה אופנים, ונזכיר שני ביאורים, החשובים לידיעת כל מרבין תורה, מלמד תינוקות ומגיד שיעור וכדו'.

א[התפקיד של מלמד תורה, ובפרט למי שמלמד צעירים אין ללמוד, להושיב את התורה בתוך מח התלמיד, שעל כן נקרא בשם 'מרבין' תורה, בלשון 'מפעיל', על שם שגורם לתורה לרבוץ במח התלמיד.

ולשם כך, יש להשתדל להכין היטב את התורה שמלמד, באופן שייתיישב היטב וירבץ במוח התלמיד. כי לא די ללמד התלמיד שיבין כל מילה ושורה בפני עצמו. אלא יש לראות שלאחר הלימוד יקום התלמיד מתלמודו באופן ברור וחד, לסכם את החומר באופן שיישב במוח באופן מסודר. וכמובן שבשביל זה צריך שהלימוד ירבץ אצל מח המלמד.

וכמו שרביז"ל הזהיר (ליקו"מ סי' כ"א): שאין לדרוש ברבים רק דברים המבוררים, כמאמר חז"ל (שבת קמ"ה): 'אמור לחכמה אחותי את, אם ברור לך הדבר כאחותך שאסורה לך, אמור, ואם לאו את תאמרה'.

ובכלל זה, יש להשקיע בתלמידים, לא רק לסכם להם את הלימוד. אלא ללמדם איך מסכמים, איך תופסים את שורש הסוגיא, ואיך מסדרים את כל פרטי הסוגיא כל דבר על מקומו. ובמילים אחרות, איך לאחר לימוד מרביצים את הלימוד לתוך המח.

ב[האופן השני בו אפשר לבאר את התואר 'מרבין תורה', היינו מי שיכול בכח התורה שמלמד, להרבין את מח הבחור, שישקוט מסערת מוחו. כי התורה יש בכוחה להרבין את האדם, להכין מרגוע לנפש האדם, ליישב את דעתו כראוי - התורה בונה את המח שיהיה מח תורני, לחשוב על פי דעת תורה, ולא ללכת אחר רגשות ותאוות ליבו.

ותפקיד המלמד תורה ללמד תורה באופן שמרבין את התלמיד, כי חוץ מעצם ידיעת הלימוד, צריך לבנות לו מח וכיוון של מחשבה. וכמעט שכל אדם מבוגר יכול להעיד על איזה מלמד, או כמה מלמדים, שהם בנו את מוחו ואת היישוב הדעת שלו, ובמילים אחרות 'הם הרביצו אותו'.

שזהו המשמעות של 'רבו מובהק', לא רק שלימדו הרבה חומר והספק של דפי גמרא ושולחן ערוך, אלא שהוא 'הרבין' אותו, הוא בנה לו דעת תורה, בנה לו מחשבה אלוקית וכו', בנה לו את אבני המח כל אבן ואבן במקומה. ואף שאין עצה ברורה איך לעשות זאת בפועל, להיות סוג מלמד כזה. אך אין למלמד לפטור נפשו שאין הוא בדרגה כזו, כי כל מלמד לפי בחינתו יכול 'להרבין' תלמידיו בכח התורה, ואם המלמד בא בכונה זו, בוודאי ימצא את הדרך להנחיל לתלמידיו תוך כדי לימודו את בנין הדעת והמח כראוי.

♦ **התורה הזמנית:** אחר תקופה בה זכינו לעסוק בתורה רפ"ב, החלו בימים אלו לעבור לתורה י"ב שבליקוטי מהר"ן תנינא "איה מקום כבודו". בגדולת תורה זו אומר רבי נתן: וְשִׁים לַפֶּה הֵיטֵב לְהִבְיָן הַדְּבָרִים, בְּפֶרֶט לְהִבְיָם לְמַעֲשֵׂה לְהַכְיִים לְהַבְיָן הַעֲצוֹת הַדִּקּוֹת, הַעֲמֻקּוֹת, הָאֲמִיתוֹת, לְקַיָּים בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת. (ליקוטי הלכות, תחומין ו, ה).

♦ **בְּשׁוּרָה טוֹבָה תִּשְׁוֶן עַצְמְךָ:** בימים אלו עורכים הרה"ח רבי יהודה דייטש שליט"א והרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א מסע חיזוק ברחבי אמריקה החסידית. ניתן להתחבר לשיעורים (אידיש) בקו חיים טוברים: 025090567. מארה"ב: 51875204007.

♦ **ערוכּוּן וּבִקְשָׁה מִמְּכּוּן 'תּוֹרַת הַנְּחִיצ':** בימים אלו החלו לשבת על המדוכה לקראת הוצאה מפוארת של 'ספר המפתחות' לכל העניינים המובאים ב'ליקוטי הלכות'. הרוצה לזכות לסייע ולהרעם לפרויקט זה, יפנה להרה"ח ר' נתן נפתלי בורשטיין: 0504128290. כמו כן, בקרוב יירד למכשך הדפוס ספרי 'אוצר היראה', להנצחות, ניתן לפנות להנ"ל.

♦ **הופיע! החיבור היקר "הליכות קודש - נישואין"** המאיר באופן נפלא ומעשי את אור רבינו הק' בחיי הנישואין ובחנותה. נכתב ע"י הרה"ח ר' אברהם יצחק קלצקי שליט"א, מגדולי משפיעי ברסלב ור"י נעימות התורה, המעמינו מדי שבוע מפרי עטו במדורים 'למעשה', 'חונן לנער', 'טעם גן עדן', ו'שאל בני'. מופץ במהדורת כיס בבתי הכנסת של חסידי ברסלב. לקבלת קובץ מוכן להדפסה, שלחו בקשה למערכת.

י"ל ע"י מכוון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המקור: סגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

וְהוּוּ בְחֵינֵת עֲקֻבֹת מְשִׁיחָא, שִׁיִּשְׂרָאֵל נְתוּנִים תַּחַת עֲקֻבֵיהֶם. וְאִזְ דִּיקָא מִי שְׂמֵשִׁים אֵל לְבוֹ לְשִׁמְעַי מְשִׁים אֵת הַמְשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה, שִׁיִּיעַ שְׁהַכֵּל מִהַמְשַׁפְּטִי שְׁלִמְעֵלָה שְׁתַּחֲלַפְשׁ בְּהֶם כְּדִי לְהַשִּׁיבוֹ אֲלֵינוּ.

וְהוּוּ: "וְיָדוּ אוֹחֻזוֹת בְּעֻקְבֵי עֵשׂוֹ", בְּעֻקְבֵי דִיקָא, בְּשִׁיתִיבְרָ עֵשׂוֹ בְּסוֹף הַגְּלוּת בְּעֻקְבֹת מְשִׁיחָא, וְיִרְצָה לְדַרְס בְּעֻקְבוֹ עַל רֵאשׁ יִשְׂרָאֵל בְּבְחֵינֵת הַגְּדִיל עֲלֵי עֻקְבֵי, אִזְ דִּיקָא "וְיָדוּ" - בְּחֵינֵת אֲמוּנָה בְּחֵינֵת הַפְּלָה, בְּחֵינֵת וְיָדֵי דִיין אֲמוּנָה וְכוּ' פְּרִישׁן בְּצִלּוֹ - אוֹחֻזוֹת בְּעֻקְבוֹ לְהַפְּלוֹ וְלְהַשְׁפִּילוֹ עֵיזָ, כִּי אֵינְן כַּחֲנוּ אֵלָּא בְּפֶה, לְתַפְס אֲמוּנַת אֲבוֹתֵינוּ, לְעֻקְבֵי אֲלֵינוּ יְהַבְרָךְ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא:

ליקוטי הלכות, יין נדב, ח, כח.

יהלום

וְכָל אֵלֹהֵי הַדְּרָכִים
הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל שְׂמֹחָה
וְהַתְּחַזְּקוֹת צְרִיכִין לִיכָר
בְּהֶם מְאֹד, כִּי בִזְהָ תִכְוֶי
עֵקֶר יִהְיֶה:

שמעתי הרבה על ההזרה להזרה מריבוי אור, וכי אסור לי להתלהב כשכא חשק לעבודת ה'?

א] בזמן שמאיר אור של התקרבות מצטייר במח טעם טוב של תפילה, שבת, יו"ט וכדומה, וכאשר נעלם האור, כבר קשה להאמין שגם פשטות היהדות יש בה התקרבות גדולה מאוד להש"ת, כי ריבוי אור גורם שהמצוות הפשוטות מאבדים את ערכם.

ולכן תזכיר לעצמך בעת שנות השובע, שיתכן שיבואו אחר כך שנות רעב. כך לא תיבהל כאשר ייעלם האור, אלא תודה להש"ת על ההתקרבות שזכית לה, ויחד עם זאת תחזק את עצמך באמונה שפשטות היהדות גם היא עבודת ה'. ואל תאמר לשם מה לי להתלהב אם ממילא אפול אחר כך, כיון שכל רגע שחוטפים לדבק הלב להש"ת, הוא רווח נצח: כמו אדם הנמצא ברחוב ביום גשום וסוער, אם יתנו לו רק כמה דקות להיכנס לאיזה בית להתחמם, לא יתרחק את עצמו לומר, הרי ממילא לבסוף אצא החוצה ואתקרה וארטב שוב...

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מו"צ בעיר בית שמש יצ"ו

הלכה פסוקה

תפלה בציבור סיום

בארנו במאמרנו הקודמים שלמעשה אין לעשות כן כמחמה טעמים. ואם אין אומרים עם הש"ץ הכל ממש מלה במלה, אינו נחשב תפלה בציבור לכל הדיעות.

ו. מי שעבר ולא נזהר בכל האמור, או מי שמתפלל שמונה עשרה באריכות, ושומע באמצע שמונה עשרה קדושה או קדיש - חייב להפסיק בכדי לשמוע מהש"ץ הפסוקים קדוש וכו' ברוך וכו' [ואם אין שומעים ממנו, אין צורך להפסיק] ולכרוע עם הציבור במוזים, וכן בקדיש יש להאזין מ'אמן היא שמייה רבא וכו' עד יתברך'. זולת במי שעתידי לשומע ממנו אחר, שאין צורך להפסיק לזה.

ז. ומשום מה נשתרשו כמה שיבושים בענין זה ועושים שלא כהוגן, כדלהלן: - יש חושבים שהעיקר הוא להתחיל עם הש"ץ ואחר כך ממשיכים לדרכם בלא לומר אתו הכל - זה אינו נחשב לכל הדיעות תפלה בציבור.

- או אפילו אומרים איתו מלה במלה, אך את הקדושה אין אומרים עם הש"ץ רק עם הציבור - וגם זה אינו כהוגן.

- ויותר מזה יש טועים שאפילו אין מתחילים עם הש"ץ אלא אחר כך, וממחרים בתפלתם אך ורק בכדי להגיע עם הציבור לאמירת קדושה, זה אינו כהוגן לכל הדיעות וגם אינו נחשב כלל כתפלה עם הציבור.

- וכן אין להתחיל קודם או אחרי הש"ץ ולכוון להגיע לסיום מחיה מתים בשווה עם הש"ץ כדי שיוכל לומר קדושה.

ולענות אמן של האל הקדוש. ומי שהמשיך ולא המתין עד שירה חדשה - אפשר לענות על הנ"ל כל עוד שלא אמר ברוך וכו' של גאל ישראל. אמנם צריך לחזור ולומר שוב משירה חדשה או לפחות מ'צור ישראל'. ב'מנחה', אין להתחיל להתפלל עד לאחר שענה אמן של האל הקדוש.

ד. ולאחר שאמר קדושה עם הציבור ואמן של האל הקדוש, מעיקר הדין צריך להתאים את תפלתו כדי שייסיים ברכת שומע תפלה עם הש"ץ ויכרוע עם הציבור במוזים. אך למעשה בכדי שיהיה אפשר להתפלל במתינות וכוונה, עדיף שאחרי האל הקדוש יתפלל כדרכו, למרות שמפסיד או את האמן של שומע תפלה. אך יש להזהר כשהציבור כורעים במוזים, יש לכרוע יחד אתם, ואפילו אווז בברכה אחרת, ובלבד שלא יהיה בתחילת ברכה או בסופה.

אמנם אין לעשות כן, אלא רק מי שמשער שייסיים שמונה עשרה לפני הקדיש שאחרי חזרת הש"ץ. אבל אם לא כן, אסור להתחיל שמונה עשרה עד שישמע ויענה כל הנ"ל.

ה. אך דע! שכל האמור הוא רק בכדי להרויח עניית קדושה וקדיש וכו' - אבל אינו נחשב כלל וכלל תפלה בציבור! ולמרות כן, אסור להתחיל להתפלל באיחור עם הציבור באם לא יוכל לענות על הנ"ל, כי הם חושבים יותר מתפלה בציבור. אכן י"א שאם מתפללים עם הש"ץ מלה במלה כל חזרת הש"ץ כולל אמירת הקדושה עם הש"ץ, נחשב כתפלה בציבור, וגם מרויח עניית הקדושה וכל הנ"ל. אך

בקיבור ההנהגה הראויה למי שלא הספיק להתחיל שמונה עשרה עם הציבור

א. לכתחילה יש להזהר ולהתחיל בשווה ממש עם הציבור, ואף אם גלגל זה יהיה צורך לדלג בפסוקי דזמרה. וכל שכן ללא שפיר עבדי שאין מתחילים בשווה מתוך רשלנות גרידא. ומי שבכל זאת נתאחר וקשה לו להתמתין על מנין אחר, יש להשתדל להתחיל לפחות כל עוד שאווזים הציבור בשלוש ברכות הראשונות. וי"א שכל עוד שהציבור עומד בשמונה עשרה, נחשב כתפלה בציבור.

ב. אמנם מה שאמרנו שאפשר [בדיעבד] להתחיל שלא בשווה עם הציבור, הוא רק בתנאי שייסיים שמונה עשרה באופן שיוכל לומר קדושה עם הציבור ולשמוע את הקדיש שאחרי שמונה עשרה או של הקדיש שאחרי 'ובא לציון'. ובמעריב יש לסיים בכדי שיוכל לשמוע הקדיש של אחרי שמונה עשרה. זולת מי שיוכל לשמוע קדושה וקדיש אחר כך ממנו אחר, שאז אין לו חיוב לעשות כל הנאמר להלן.

ג. ואם אם אי אפשר לסיים עד אז בפרט כשמתפללים במתינות, יש לעשות כן: ב'שחרית', צריך להתמתין לפני 'שירה חדשה', עד שמתחיל הש"ץ 'קדושה', וזאת לא לומר 'נקדישך וכו' רק לענות עם הציבור את הפסוקים: 'קדוש וכו' כבודו' ברוך כבוד ה' ממקומו' 'מלוק וכו' [ובשבת אין לומר את מה שמוסיפים בשבת]. ולשמוע מהש"ץ ברכת 'אתה קדוש'